

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ...ศรีสาคร... จังหวัด...นราธิวาส....
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนางอุษา แก้วมุสิก.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๖/๒ หมู่ ๒ ต.ศรีบรรพต อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส.....

โทรศัพท์ ๐๘๗-๒๙๐๙๕๕๑

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๓ .. ปัจจุบันอายุ ๖๕ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษาปวช.....

สถานบันการศึกษาวิทยาลัยเทคนิคยะลา.....

คณะ/สาขาวิชาการบัญชี.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๖๔๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๙.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ทุเรียน.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๒...แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงเรียนรู้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๒.๒ แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในพื้นที่เสี่ยง

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๘.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การทำบัญชี รัยรับ-รายจ่าย กำไร และการออม
๒. การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ
๓. การเลี้ยงปลาในบ่อคอนกรีต
๔. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๕. การจัดการโรคทุเรียน..
๖. การตัดแต่งกิ่ง การตัดแต่งดอกและการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียน
๗. การปฏิบัติที่ดีทางการเกษตรตามมาตรฐาน GAP
๘. เศรษฐกิจพอเพียง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๖.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑.๑ การลดต้นทุนการผลิต

๔.๑.๒ การจัดการคุณภาพมาตรฐาน

การตัดแต่ง และการโยงกิ่ง

การกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี และการเก็บเกี่ยวผลผลิต

๔.๑.๓ การแปรรูป/เพิ่มมูลค่าผลผลิต

ทุเรียนกวน

ทุเรียนทอด

๔.๑.๔ การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง

การพูดคุย ประชุม แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ปัญหาอุปสรรค ในการผลิตทุเรียนคุณภาพ

การสำรวจแปลง สังเกต รอยโรครากเน่า โคนเน่า

สาธิตการขยายเชื้อเห็ดเรืองแสงสีรินรัศมี

สาธิตการทาแดงและใช้เชือกหัดเรื่องแสงสีนรศรมีรักษา ปองกันการแพร่ระบาด

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ผ่านการประชุมคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด โดยแจ้งแผนการดำเนินงาน ของ ศพก. อำเภอศรีสาคร เกี่ยวกับการจัดทำแปลง ต้นแบบการใช้หัดเรื่องแสงสีนรศรมีในการรักษาโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน ซึ่งมีการจัดอบรมให้ความรู้ พร้อมสาธิต และติดตามผล ร่วมกับกลุ่ม ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านละโอ และรายงานผลให้คณะกรรมการระดับจังหวัดทราบ เป็นระยะ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.มีการจัดทำขึ้นในช่วงต้นปีงบประมาณ หรือ การประชุม คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ ในไตรมาสแรก ซึ่งเป็นช่วงหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต และกำลังจะเริ่มต้นฤดู การผลิตใหม่ ทางประธาน ศพก. เครือข่าย และคณะกรรมการ ศพก.ระดับอำเภอ เป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการ ปฏิบัติงานการขับเคลื่อนงาน ศพก. ในอำเภอศรีสาคร โดยการบอกเล่า แลกเปลี่ยนข้อมูล ปัญหา อุปสรรค รวมถึง นวัตกรรมใหม่ๆที่แต่ละ ศพก. นำไปปรับใช้แล้วประสบความสำเร็จ นำมากำหนดหลักสูตรเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนวิทยาแต่ ละพื้นที่ร่วมกัน

๗

**รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอศรีสาคร**

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ประจำปีงบประมาณ 2568															แผน ราย ศพก.	
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นางอุษา แก้วมุสิก ลินคำหลักทุเรียน																
จุดเด่น การใช้เครื่องแสงสรีนรีทวีกรักษาโรครากเน่า โคนเน่าทุเรียน																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย	4	ครั้ง			↔			↔		↔		↔				
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.	2	ครั้ง					↔			↔						
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน	1	ครั้ง		↔												
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้	1	ครั้ง											↔			
2. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การกำจัดแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน															↔	
* การใช้เครื่องแสงสรีนรีทวีกรักษาโรครากเน่า โคนเน่าทุเรียน																
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้																
เรื่อง การจัดการทุเรียนคุณภาพ																
- การตัดแต่งกิ่ง (ระยะหลังการเก็บเกี่ยว)				↔												
- การเตรียมแปลงในต้น - ก่อนออกดอก						↔										
- การดูแลระยะแทงช่อและพัฒนาช่อดอก								↔								
- การตัดแต่งช่อดอก								↔								
- การดูแลระยะพัฒนาผล การตัดแต่งผลและบำรุงผล										↔						
- สำรวจติดตามผลผลิตทุเรียน				↔												
- การเก็บเกี่ยวผลผลิต															↔	
2.3 การปรับปรุงจัดทำข้อมูลประจำ ศพก.																
- ประเมินศักยภาพ ศพก. หลัก	1	ศูนย์	1,200		↔											
- ถอดบทเรียน ศพก. หลัก	1	ศูนย์	3,500								↔				↔	
- พัฒนาศักยภาพ ศพก. หลัก	1	ศูนย์	10,000												↔	
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย						↔										
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย										↔						
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ	1	ศูนย์	6,500												↔	
2.5 คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	4	ครั้ง	4,000			↔		↔			↔		↔			สนง.กษอ.
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
3.4 การแก้ไขปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
3.4 การแก้ไขปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
4. การอบรมเกษตรกร																
3/10 ครั้ง/ราย																
- จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ ครั้งที่ 1	10	ราย	2,500			↔										
- จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ ครั้งที่ 2 และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 1 ครั้ง	10	ราย	5,000										↔			
- สรุปผลการอบรม														↔		
5. พัฒนารายงาน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
ตลอดฤดูกาลผลิต																
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	ทุกวันที่ 25
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน															↔	

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เกษตรกรต้นแบบได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องของการลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรค แมลงในสวนทุเรียน เนื่องจากอายุที่เพิ่มขึ้น และปัญหาสุขภาพของเกษตรกรต้นแบบเอง จึงเริ่มฟื้นฟูศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านละโอเพื่อร่วมกับสมาชิกพูดคุยปัญหา โรค แมลงในแต่ละช่วงระยะการเติบโต หาแนวทางการป้องกัน ก่อนเกิดการแพร่ระบาด ประกอบกับศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร รือเสาะ เข้ามาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางวิชาการ เรื่องการใช้เห็ดเรืองแสงสีรินรัศมีรักษาโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทียบเท่าการใช้สารเคมีรักษา ซึ่งยังเป็นการช่วยให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต จากการใช้สารเคมีที่มีราคาสูง และเกิดความปลอดภัยต่อตัวเกษตรกร ผู้บริโภค รวมไปถึงการลดผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อม จากการนำมาทดลองใช้ประสบความสำเร็จ จึงแนะนำให้ผู้เยี่ยมชม ศพก และสมาชิกกลุ่ม ศจช.บ้านละโอใช้ต่อดี

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้

ความท้าทายที่ผลักดันให้ทางเกษตรกรต้นแบบสนใจการใช้ชีวภัณฑ์ และการกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช โดยไม่ใช้สารเคมี คือความสนใจของสมาชิก เนื่องจากการใช้ชีวภัณฑ์ เกษตรกรส่วนใหญ่เคยใช้ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ การใช้ชีวภัณฑ์เพื่อป้องกัน โรคแมลงศัตรูพืช ต้องอาศัยความใส่ใจ ชยัน เราต้องป้องกันให้ทันรอบการเติบโตของแมลง เกษตรกรต้นแบบจึงต้องทำให้เห็น เก็บข้อมูล เพื่อนำสิ่งเหล่านั้นมาถ่ายทอดแก่สมาชิก ประกอบกับช่วงปี ๒๕๖๗ มีการส่งเสริมให้ใช้เห็ดเรืองแสงสีรินรัศมีรักษาโรครากเน่าโคนเน่า ซึ่งเป็นโรคประจำของทุเรียนในพื้นที่อำเภอศรีสาคร ที่มีฝนตกชุก สภาพอากาศเอื้ออำนวยให้เชื้อเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรต้นแบบจึงสนใจ เพราะเป็นการลดการใช้สารเคมี และลดต้นทุนการผลิต แต่การดำเนินการรักษาต้องทำซ้ำหลายรอบ มากกว่าการใช้สารเคมีที่เห็นผลรวดเร็วกว่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อม เช่น สภาพความชื้นในอากาศที่ และความรุนแรงของโรคที่เกิดกับพืชด้วย อย่างที่กล่าวข้างต้นการใช้ชีวภัณฑ์ในการรักษา อาจต้องใช้แรงงานสูง แต่สามารถลดต้นทุน และยังสามารถรักษาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ในแปลงเรียนรู้ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

เกษตรกรได้ใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในสวนทุเรียนโดยใช้ชีวภัณฑ์เห็ดเรืองแสงสีรินรัศมีที่ได้การวิจัยและผลรับรองจากกรมวิชาการเกษตรเพื่อรักษาโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน ลดการใช้สารเคมี ซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิต ให้เกษตรกร ลดผลกระทบต่อสภาพดิน พื้นที่ต้นน้ำ ลดผลกระทบต่อชุมชน ความปลอดภัยของเกษตรกรและผลผลิต

อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

นำก้อนเชื้อเห็ดเรืองแสงสีรินรัศมีที่เชื้อเจริญเต็มที่จะนำมาทำน้ำหมักเห็ดพร้อมใช้ โดยทำการเลี้ยงเชื้อเห็ดในอาหารเลี้ยงเชื้อซึ่งประกอบด้วย กากน้ำตาล ๑๐๐ มิลลิลิตรต่อน้ำสะอาด ๑๐ ลิตร ละลายให้เข้ากันในต้มในภาชนะทนความร้อนจนเดือด แล้วพดไว้พออุ่น ประมาณ ๕๐-๕๕ องศาเซลเซียส เติมน้ำยัก่อนเห็ด ๒๐๐ กรัม ปิดภาชนะด้วยแลปถนอมอาหารพอหวมๆ บ่มไว้ที่อุณหภูมิห้อง ๓๐ วัน จึงกรองเฉพาะน้ำเห็ดเพื่อใช้รักษาควบคุมโรคได้ต่อไป

วิธีการนำไปใช้

๑. ใช้มีดหรือที่ถากเปลือกต้นทุเรียนที่เป็นโรคออกบางๆ ประมาณ ๑-๒ มิลลิเมตร
 ๒. นำน้ำเห็ดเรืองแสงสิรินรัศมีผสมกับสีฝุ่น (iron oxide) อัตราส่วน ๑ : ๑ แล้วทาบริเวณที่ถาก
- การใช้เห็ดเรืองแสงสิรินรัศมีรักษาโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน ใช้มีดหรือที่ถากเปลือกต้นทุเรียนที่เป็นโรคออกบางๆ ประมาณ ๑-๒ มิลลิเมตร นำน้ำเห็ดเรืองแสงสิรินรัศมีผสมกับสีฝุ่น (iron oxide) อัตราส่วน ๑ : ๑ แล้วทาบริเวณที่ถากเพียงครั้งเดียว โดยประสิทธิภาพเทียบเท่าการใช้สารเคมีรักษา

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

- ๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย
 - ๑.๑)ทุเรียน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....ไร่.....(ไร่-งาน-วา)
 - ๑.๒) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)
- ๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย
 - ๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)
 - ๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย
 - ๓.๑) จำนวน.....(ตัว)
 - ๓.๒) จำนวน..... (ตัว)
- ๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย
 - ๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)
 - ๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

- ๑) สินค้า.....ทุเรียน.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้
 - ๑.๑)ค่าปุ๋ย.....เป็นเงิน.....๑๘,๐๐๐.....บาท/ไร่
 - ๑.๒)ค่ายา+ค่าแรง.....เป็นเงิน.....๑๕,๐๐๐.....บาท/ไร่
 - ๑.๓)ค่าจ้างตัด.....เป็นเงิน.....๕,๐๐๐.....บาท/ไร่
 - ๑.๔)ค่าขนส่ง.....เป็นเงิน.....๓,๐๐๐.....บาท/ไร่
- รวมต้นทุนการผลิต๔๑,๐๐๐.....บาท/ไร่
- รายได้๘๐,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ...ทุเรียน.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ...๖๐๐,๐๐๐...บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

เกษตรกรต้นแบบได้รับองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆมาปรับใช้กับแปลงตนเอง เมื่อประสบความสำเร็จ และเห็นผลลัพธ์เชิงประจักษ์แล้ว สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ ทั้งในชุมชน และนอกชุมชน ได้นำไปใช้ในแปลงตนเอง ทำให้เกิดเครือข่ายในชุมชน เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และปัญหาต่างๆ สามารถแก้ไขได้ทันที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เกษตรกรต้นแบบ มีความพยายามปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรที่พึ่งสารเคมีเพียงอย่างเดียว มาทำการเกษตรที่มีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เช่น การใช้ชีวภัณฑ์เห็ดเรืองแสงสิรินธรที่มีได้การวิจัยและผลรับรองจากกรมวิชาการเกษตรเพื่อรักษาโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน ลดการใช้สารเคมี ลดผลกระทบต่อการเสื่อมสภาพดิน การปนเปื้อนพื้นที่ต้นน้ำ ลดผลกระทบต่อชุมชน สร้างความปลอดภัยของตัวเกษตรกรและผลผลิตต่อผู้บริโภค ร่วมกับการใช้ชีวภัณฑ์อื่นๆ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การกำจัดวัชพืช โดยการตัด ลดการใช้สารเคมี ลดผลกระทบต่อการเสื่อมสภาพดิน การปนเปื้อนพื้นที่ต้นน้ำ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบมีข้อมูลพื้นฐานด้านการระบาดของโรคแมลง ในแต่ละช่วงการเจริญเติบโตของทุเรียน สามารถให้คำปรึกษาแก่สมาชิก ผู้ที่สนใจเข้าเยี่ยมชมศูนย์ได้ แนะนำการจัดการแปลงได้ มีข้อมูลเกษตรกรที่ขอมาตรฐาน GAP และส่งเสริมให้สมาชิกขอทุกคน

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. อำเภอศรีสาคร เป็นสถานที่ให้บริการเพื่อการจัดประชุม อบรม ของชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ใช้บริการสถานที่ ซึ่งมีความสะดวกในการเดินทาง พื้นที่เหมาะสมในการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร รวมถึงตัวเกษตรกรต้นแบบ ยังมีบทบาทในกลุ่มเกษตรกรหลายกลุ่ม มีองค์ความรู้และสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดแก่เกษตรกรได้ และมีแปลงเรียนรู้ภายในศูนย์อย่างครบถ้วน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบสามารถให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่ได้ ในเรื่องการเกษตร เช่น การใช้ปุ๋ย การใช้ยา การจัดการแปลงทุเรียน รวมถึงช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในเรื่องที่เกษตรกรเกิดปัญหาหรือขอรับบริการ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก.เป็นแหล่งบริการข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งทางภาครัฐและเอกชนที่คอยสนับสนุนเยี่ยงเยียน ใช้บริการสถานที่ในการจัดอบรม มีโปสเตอร์แผ่นภาพประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานต่างๆ เช่น การผลิตทุเรียนคุณภาพ การป้องกันโรคและแมลง การผลิตชีวภัณฑ์ป้องกันโรค การวิเคราะห์คุณภาพดิน การผสมปุ๋ย การทำปุ๋ยหมักน้ำหมัก การทำบัญชีครัวเรือน การใช้ปุ๋ยอย่างรู้คุณค่า การเลี้ยงปลาแบบลดต้นทุน เป็นต้น

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร

เกษตรกรที่ได้รับองค์ความรู้จาก ศพก.ทั้งการอบรม หรือเยี่ยมชมศูนย์ฯ การประชาสัมพันธ์ หรือการเผยแพร่สื่อความรู้ทางโซเชียล มีการขยายผล นำองค์ความรู้ที่ได้รับ กลับไปปฏิบัติในแปลงของตนเองได้จริง และสามารถถ่ายทอดบอกต่อเกษตรกรใกล้เคียงได้

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

การมีส่วนร่วมของ ศพก. ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรแก่ชุมชน โดยเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรได้ศึกษา และการบริการหน่วยงานต่างๆถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรได้อย่างเข้าถึง

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนางานด้านการเกษตรระดับจังหวัด การวางแผนพัฒนา ศพก.ในระดับจังหวัด และนำมาบูรณาการส่งเสริมการดำเนินงานในพื้นที่ พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาไปยังคณะกรรมการ ศพก.เครือข่าย เพื่อให้ ทุก ศพก.เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ อย่างยั่งยืน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

การได้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเกษตรกรในชุมชน ได้มีแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาด้านการเกษตร ให้สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ด้วยตัวเอง เกิดความสามัคคีและกลุ่มเครือข่าย ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เกษตรกรต้นแบบไม่ได้รับการแต่งตั้งหรือดำรงตำแหน่งผู้นำแบบทางการ ในส่วนการเป็นผู้นำที่ไม่เป็นทางการ แต่มีการแต่งตั้งให้รับตำแหน่ง และได้รับการยอมรับจากคนในหมู่บ้าน เช่น ประธานกลุ่มสตรี แม่ของแผ่นดิน ประธาน ศพก. รวมถึงการแสวงหาองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆมาถ่ายทอดให้เกษตรกรเครือข่ายสมาชิก เกษตรทั้งในและนอกชุมชน รวมทั้งการเข้าร่วมการอบรมสัมมนาของหน่วยงานต่าง ได้มีการแลกเปลี่ยนเสนอข้อคิดเห็นเพื่อให้เกิดการพัฒนา

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เกษตรกรผู้นำนามีความเสียสละเป็นอย่างสูงทั้งเวลา ทรัพย์ และร่างกายเพื่อส่วนรวม ด้วยการอนุเคราะห์สถานที่ ที่ดินของตนเองให้เป็นแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตร สร้างศาลาเอนกประสงค์ ไว้สำหรับจัดงานในชุมชน เช่น งานวันเด็ก สงกรานต์ และประกอบศาสนกิจ อีกทั้งยังอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานราชการใช้พื้นที่ในการอบรม ถ่ายทอดความรู้ และประชาสัมพันธ์งานด้านการเกษตร

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

กินข้าวที่ละคำ ทำทีละอย่าง ก้าวอย่างอย่างมั่นคง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นางสุจิตรา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	เกษตรอำเภอศรีสาคร
นายอนุกุล พูลเทพ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางสาวสุวิรัตน์ กรรมการ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางอุษา แก้วมุสิก	ประธาน ศพก.ระดับอำเภอ
นางอุบล ณ สงคราม	ประธานแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ
นายเอกชัย เพชรสวัสดิ์	ประธาน ศพก.เครือข่าย ด้านไม้ผล ตำบลกาหลง
นายแจ้ อินทิมา	ประธาน ศพก.เครือข่าย ด้านไม้ผล ตำบลชากอ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- แบบสัมภาษณ์ จากชุดคำถามแบบฟอร์มการถอดบทเรียนที่กรมส่งเสริมการเกษตร กำหนด
- การเล่าเรื่อง จากประธาน ศพก. ทั้งความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค การแก้ไข

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-ไม่มี-

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

